

Peter Bagge: retorna el còmic 'underground'

Punta de llança del nou tebeo alternatiu que es fa als Estats Units, el dibuixant Peter Bagge, aclamat com el nou Robert Crumb, reflecteix al seu còmic 'Odio' els conflictes existencials de la seva generació.

El còmic independent nord-americà viu moments d'auge. A l'ombra de superherois com X-Men, Superman i altres guardians de l'univers sempre disposats a salvar la Terra de qualsevol perill, ha sorgit una nova generació de dibuixants que, prescindint de superhomes, es dediquen a retratar amb ironia i sarcasme la societat que els ha tocat viure. Daniel Clowes, Charles Burns i, sobretot, Peter Bagge, reprenen la tradició d'autors com Robert Crumb i tornen a posar de moda el còmic *underground*, encara que les vendes no es poden ni comparar amb les astronòmiques xifres que continuen generant cases com la Marvel.

Peter Bagge és de Nova York, viu a Seattle i té quaranta anys. La seva major sèrie d'èxit és *Odio* (editada a l'estat

espanyol per La Cúpula), unes tires que reflecteixen àcidament l'anomenada Generació X, i més en concret, l'ambient *grunge* que es viu a la ciutat del nord dels Estats Units, encara que el mateix autor no ho vulgui reconèixer obertament, fidel sempre a l'escepticisme de què fa gala als seus còmics.

Aquest mes d'agost, la revista *El Víbora* dedica el

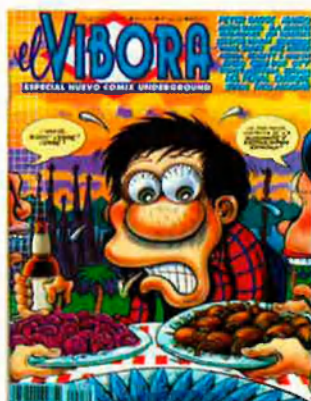
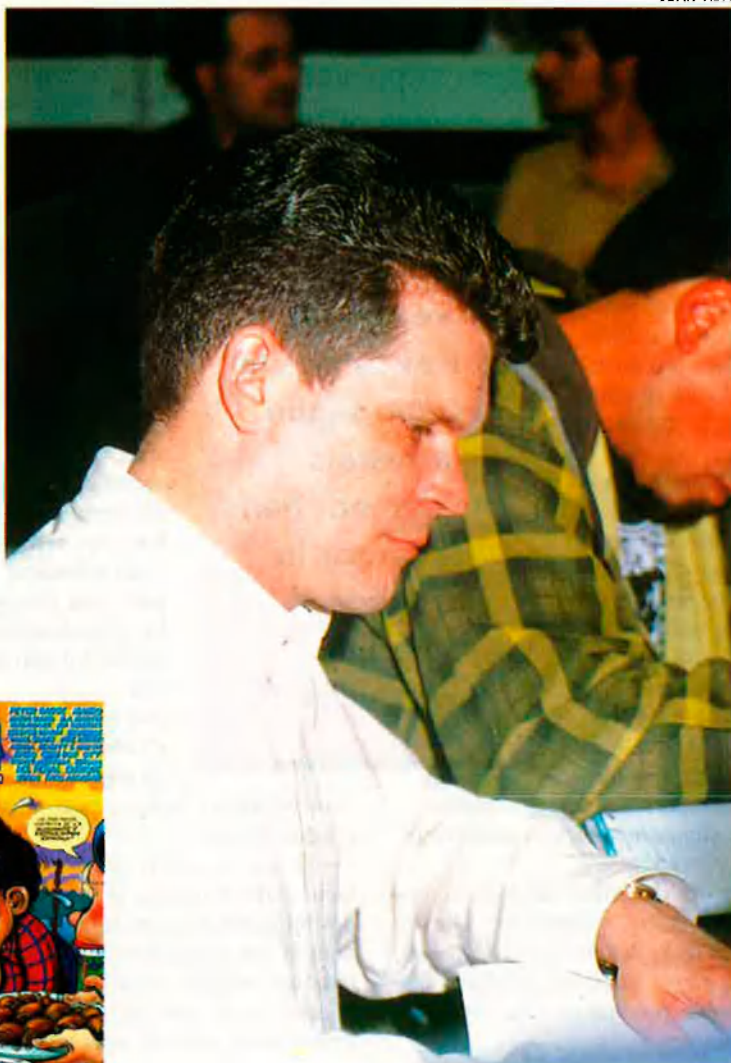
JOAN VIDAL

seu número d'estiu al còmic *underground*, amb històries de Clowes, Sequeiros i amb una portada feta especialment per a l'ocasió pel mateix Peter Bagge.

—Li molesta que el qualifiquen de nou Robert Crumb, de nou rei del còmic *underground*?

—No, gens ni mica. Crumb ha estat i és un dels meus grans ídols. És més, em sembla que ell ho va tenir més difícil que jo, perquè quan va començar amb els tebeos, als anys seixanta, la situació al còmic era molt dura: era un art nou i la gent no ho apreciava en la justa mesura. Crumb va innovar en el món de

El dibuixant Peter Bagge (al costat d'aquestes ratlles) ha fet la portada d'aquest mes d'agost de la revista 'El víbora'. Aquest número està dedicat al còmic *underground*.

JOAN VIDAL

"Es pot establir una certa relació entre la música 'grunge' i el còmic que fem: els dos reflecteixen actituds histèriques i bel·ligerants davant el que passa al nostre voltant."

la historieta, i jo el tinc com un dels grans mestres.

—També va ser un dels primers que va confiar en vostè.

—Sí, i això és una cosa que li agrairé tota la meua vida. Un dels llocs importants on primer vaig publicar els meus dibuixos va ser a la seva revista *Weirdo*, a començament dels vuitanta. Això em va animar, anys després, a muntar les meves revistes d'histories, com *Neat Stuff* o *Hate*.

—Com *Crumb*, vostè també s'ha servit del còmic per posar en evidència tota una generació, la seva.

—Sí, però sempre des d'un punt de vista bastant humorístic, de manera que la crítica entra molt millor, i fins i tot, ajuda la generació a riure's de sí mateix. A les meves històries, i més en concret, a *Hate*, tracto l'aspecte més dur i patètic del dia a dia d'una gent que té entre trenta i quaranta anys, però sempre posant-hi un toc còmic.

—Però, a vegades, aquest humor és massa agre.

—Per descomptat, però és que la vida real és també així d'implacable. Els meus personatges són divertits, als lectors els resulten entrançables, però a mesura que van creixent, es tornen lamentables i acaben fastiguejats de tot el que els rodeja: dels veïns pesats, dels seus amics drogoaddictes i borratxos, de la seva feina insuportable, dels seus pares...

—A més de *Crumb*, quines influències considera les més directes als seus còmics?

—Un munt de gent: des de Gilbert Shelton, el dels *Freak Brothers*, a Tex Avery, passant per Harvey Hartzman, els dibuixos de la Warner o el rock 'n' roll, encara que molts dels gags i situacions gracioses que poso en boca dels meus personatges són vivències més o menys personals.

—I la sèrie de televisió dels Simpson, li agrada?

—És clar, però si ho dieu per la família que vaig crear, els Bradley, sí que s'assemblen als Simpson, però jo crec que els meus personatges són molt més càustics i insolents. També, s'ha de tenir en compte que els Simpson tenen un greu hàndicap: estan pensats per a la televisió i s'han d'ajustar als cànons que marca el mitjà. Jo, com que em desenvolupo en el món dels tebeos, gaudeixo de major llibertat, em puc permetre ser més salvatge sense por que ningú dels meus lectors s'escandalitze per això.

—Malgrat les llibertats artístiques de què gaudeixen els ninotaires de còmic alternatiu, com viuen la censura als Estats Units?

—Pel que fa als meus còmics i als d'altres col·legues com Clowes, Burns o Beto Hernández, normalment, a les nostres històries no reflectim res il·legal i no hi ha pornografia explícita. L'únic que passa és que nosaltres no som supervendes, el nostre públic és restringit i molts propietaris de botigues on venen els nostres còmics no és que siguin arrestats, simplement han de tancar la tenda perquè no els va bé. És un altre tipus de censura, l'econòmica.

—Se sol associar el fenomen del grunge amb Odio. Vostè reconeix aquesta influència?

—Em fa la sensació que tota aquesta relació entre l'anomenada escena musical *grunge* i l'anomenat còmic alternatiu o *underground*, o com en vulgueu dir, és un invent dels mitjans de comunicació (els que ens fan cas). Quan vaig començar a publicar còmic jo ja vivia a Seattle i com que no existia cap banda *grunge* ni res semblant, jo era un ninotaire i prou. Quan va començar tota això del *grunge*, llavors vaig passar a ser un dibuixant *grunge*, però dibuixava el mateix que abans d'aquest fenomen musical, potser una mica pitjor. És cert que als meus còmics hi ha moltes referències al món de la música, però igual dibuixaria punks, si n'hi hagués, que *grunges*, que sí que n'hi ha. Simplement, reflecteixo i em serveixo d'allò que veig al meu voltant.

—Però és cert que els personatges d'Odio escolten un determinat tipus de música, vesteixen d'una manera

característica i sempre molt relacionada amb l'ambient de Seattle.

—Sí que és veritat que es pot establir una certa relació entre la música *grunge* i el còmic que fem: els dos reflecteixen actituds histèriques i bel·ligerants davant el que passa al nostre voltant. Però una cosa és tenir una relació i una altra agermanar-lo tant, perquè, al cap i a la fi, amb un còmic no pots cantar ni et pots emborratxar amb els teus amics ni fumar-te uns ca-

"Nosaltres no som supervendes, el nostre públic és restringit i molts propietaris de botigues on venen els nostres còmics no és que siguin arrestats, simplement han de tancar la tenda perquè no els va bé."

nuts d'haixix com fas quan vas a veure un concert.

—S'assembla molt Buddy Bradley a Peter Bagge?

—Sí, són molt similars. Buddy, potser és molt més amarg i més cínic que jo, o almenys això crec. Aquest Nadal, una revista musical em va enviar una entrevista, amb un qüestionari, però dirigit al meu personatge, a Buddy. Vaig respondre les preguntes com si fos Buddy Bradley i quan vaig acabar i vaig mirar les respostes, vaig comprovar que m'assemblo molt a Buddy, perquè jo hauria respost coses molt semblants.

—Com és el procés des que prepara un guió fins que queda plasmat al paper?

—Quasi sempre tinc tot el guió al cap abans de començar un nou còmic i deixo molt poc marge per a la improvisació una vegada em poso a treballar. Per això és un procés una mica avorrit. Ho planejo tot al principi i procuro que totes les situacions tinguin una idea general. Escric tot el guió i començo a dibuixar per esquemes. El

meu ritme de treball és una pàgina cada dos dies. Sóc un artista molt lent i pel que fa als dibuixos, els retoco molt.

—Als EUA coincideixen dos corrents molt diferents de concepció del còmic. D'un costat, els tebeos de superherois, monopolitzats per les grans editorials, i de altre, el còmic underground, representat per les cases independents. Com conflueixen aquestes dues línies?

—Quan vaig començar a dibuixar, ni jo ni altres artistes underground no encaixàvem gaire en el món dels còmics, perquè tot eren superherois. Llavors, al principi, quan nosaltres érem nous, molts dibuixants adscrits al gènere de superherois sé que ens menyprenaven. Ara, sembla que ja s'han acostumat a nosaltres.

—Però no creu que si els còmics de cases com D.C. es venen més és perquè els seus dibuixants són més "professionals"?

—Sí, potser és aquesta la raó, però hem de tenir en compte que en aquestes grans editorials, els artistes treballen en pla factoria: un dibuixa, un altre entinta, dos més fan els guions durant tants numeros, etcètera. Però en el còmic alternatiu és un mateix qui s'ho fa tot. Per exemple, un artista com Charles Burns. A mi em sembla boníssim i amb un nivell que es pot comparar sense cap problema amb gent com Jim Lee o Simon Bisley, però és un perfeccionista i triga molt a treure nous treballs. Aquesta forma de treballar, més artesanal, per dir-ho d'alguna manera, provoca també que els dibuixants que no treballen per a grans editorials hàgim de sobreviure fent altres coses, com portades de revistes o il·lustracions, i això deixa el còmic com una afecció, com una cosa que fas perquè t'agrada però que no et permet de guanyar-te la vida.

—No li sembla que el format del comic-book ha estandarditzat massa el món del tebeo i que ha estat imposat per les grans editorials per afavorir el consum ràpid?

—Tal com està el còmic no ens podem plantejar temes com ara quin seria el format ideal tant per a l'autor com per al públic, o si és millor una periodicitat mensual o quinzenal, o anar treient comic-books sense un termini fix de temps. Jo tinc la meua pròpia opinió sobre tots aquests temes, però crec que ara mateix la qüestió és que la gent s'acosti al còmic i hi participi de qualsevol de les maneres. A més, les editorials no s'arrisquen a canviar de formats o d'hàbits de publicació tret que el que tinguin entre mans siga quelcom realment bo i que pugui donar molts diners; però això últim, en el món del còmic, és com parlar de ciència-ficció.

A l'esquerra, portada del primer número a color del 'Hate' ianqui. Dalt, portada de l'últim número de Hate fins ara, que ha causat sensació perquè inclou la mort d'un dels seus personatges principals.

Manuel Romo / Manuel Valencia

Els gens que mengem

Daniel Ramón

Les tècniques de l'enginyeria genètica i la seua aplicació a la tecnologia d'aliments són, amb aquesta obra, a l'abast de tothom.

PREMI EUROPEU DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA "ESTUDI GENERAL" 1996

Bromera
"Sense fronteres", 2

Alacant: la llengua interrompuda

Brauli Montoya Abat

Aquest estudi explica el procés pel qual el català d'ençà de mitjan segle XIX patix a Alacant una minorització entre els mateixos alacantins autòctons. A partir d'un treball de camp, els parlants reconstruïxen les seues històries lingüístiques familiars.

Denes 10 Editorial
"Col·l. d'Investigació F. Ferrer Pastor", 1

Ortografia 5 i 6 Treball sistemàtic

Alfred Ramos / Josep Tió

Aquests nous quaderns, amb un disquet opcional, van destinats als alumnes del tercer cicle d'educació primària. Entre les seues característiques, destaquem: l'ús intuïtiu de l'ortografia, una visió constructivista de l'educació, el treball sistemàtic...

Bullent